91
D 91

DANIELA DU[illegible]FRESCU

HABITATUL RURAL

DIN PIEMONTUL CÂNDEŞTI

EDITURA
CETATEA
DE SCAUN

Daniela Dumitrescu

Habitatul rural din Piemontul Cândeşti

UNIVERSITATEA "VALAHIA"
TÂRGOVIŞTE - ROMÂNIA
BIBLIOTECA MULTIMEDIA
Nr. Inv. X 23 834

EDITURA CETATEA DE SCAUN

Editor: Dan Iulian Mărgărit
Copertă: Andrei Mărgărit
Tehnoredactare: Claudiu Stan
Culegere computerizată: ing. Emil Preda

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMITRESCU, DANIELA
Habitatul rural din Piemontul Cândeşti / Daniela Dumitrecu; pref.: prof. univ. dr. Ion Velcea; ed. Dan Mărgărit – Târgovişte: Cetatea de Scaun, 2008
Bibliogr.
ISBN 978-973-8966-31-4

I. Velecea, Ion, (pref.)
II. Mărgărit, Dan (ed.)

913(498 Cândeşti)

ISBN 978-973-8966-31-4
©*Editura Cetatea de Scaun* Târgovişte, 2008-2009
str. Ion Ciorănescu,bl. 1A, sc. A, ap. 1, jud. Dâmbovița;
Tel./Fax.: 0245 218318; www.cetateadescaun.ro

Părinților mei, Ion și Victoria Dumitrescu,
omagiu și recunoștință...

CUPRINS

Prefață 15
Introducere 19
CAP. I Interferențe geografice ale zonelor piemontane din România. Individualități teritoriale, analize spațiale 23
1.1. Unitățile piemontane din România 23
1.1.1. Piemontul circumcarpatic extern (precarpatic) 24
1.1.2. Piemonturile intercarpatice 24
1.2. Interferențe geografice în formarea piemonturilor 25
1.3. Importanța economică a piemonturilor 26
1.4. Piemontul Getic – considerații generale 29
1.4.1. Așezarea geografică. Subdiviziuni 31
1.4.2. Interferențe fizico-geografice ale piemonturilor din Podișul Getic 34
1.5. Interferențe socio-economice ale piemonturilor din Podișul Getic 35

CAP. II Repere ale poziției geografice cu implicații în structura și funcționalitatea fenomenelor geografice 43
2.1. Poziția și limitele Piemontului Cândești 43
2.2. Poziția demo-economică a Piemontului Cândești în cadrul Podișului Getic 46

CAP. III Istoricul cercetărilor 51

CAP. IV Habitatul rural – aspecte teoretice și metodologice 55
4.1. Ruralul – spațiu cu valențe și activități multiple 55
4.2. Conceptul de habitat rural 56
4.3. Relația habitat rural – peisaj rural – spațiu rural 59
4.4. Componentele habitatului rural 61
4.5. Factorii geografici care determină dinamica dezvoltării durabile a habitatului rural 64
4.5.1. Temporalitatea și spațialitatea potențialului natural de dezvoltare durabilă 65
4.5.1.1. Spațialitatea potențialului natural 65
4.5.1.2. Temporalitatea potențialului natural 66
4.5.2. Factorii restrictivi și generatori de dezvoltare 68

CAP. V Ierarhizarea elementelor fizico-geografice în impact cu spațiul rural piemontan 71
5.1. Potențialul de habitat al sitului rural 71
5.2. Elemente geologice și conexiunile lor în peisaj 72
5.2.1. Stratigrafia 72
5.2.2. Tectonica 76
5.3. Evoluția geomorfologică a Piemontului Cândești 76
5.4. Potențialul de habitat al sitului rural 77
5.4.1. Prezentare generală 77
5.4.2. Morfografia și morfometria 85
5.5. Potențialul climatic și influența asupra habitatului rural 86

5.5.1. Potenţialul regimului termic ... 87
5.5.2. Umezeala aerului ... 93
5.5.3. Rolul precipitaţiilor atmosferice ... 94
5.5.4. Influenţa circulaţiei maselor de aer ... 96
5.5.5. Topoclimatele şi habitatul rural din Piemontul Cândeşti ... 98
5.5.5.1. Adaptarea habitatului la topoclimatul culmilor ... 99
5.5.5.2. Adaptarea habitatului la topoclimatul versanţilor ... 99
5.5.5.3. Adaptarea habitatului rural la topoclimatul văilor cu aspect de culoar ... 100
5.6. Resursele de apă şi rolul lor în evoluţia reţelei de aşezări ... 100
5.6.1. Apele subterane ... 101
5.6.1.1. Apele subterane de tip freatic ... 101
5.6.1.2. Apele subterane de adâncime ... 102
5.6.2. Reţeau hidrografică ... 104
5.6.3. Lacurile ... 113
5.7. Corelaţii biopedogeografice şi raporturile lor cu habitatul rural piemontan ... 114
5.7.1. Vegetaţia ... 114
5.7.2. Solurile ... 117

CAP. VI Particularităţi geodemografice cu privire specială la perioada contemporană ... 121
6.1. Contextul geografic al evoluţiei demografice : favorabilităţi – restrictivităţi .. 121
6.2. Fenomenele demosociale actuale – disparităţi temporale şi locale în rândul populaţiei rurale ... 123
6.2.1. Evoluţia numerică a populaţiei ... 123
6.2.2. Densitatea populaţiei ... 135
6.2.2.1. Densitatea medie a populaţiei ... 135
6.2.2.2. Densitatea netă a populaţiei ... 142
6.2.2.3. Densitatea fiziologică a populaţiei ... 144
6.3. Dinamica populaţiei ... 147
6.3.1. Mişcarea naturală ... 148
6.3.2. Mobilitatea teritorială a populaţiei ... 149
6.3.2.1. Migraţiile definitive ... 150
6.3.2.2. Migraţiile temporale ale populaţiei ... 156
6.3.2.2.1. Deplasările diurne ale populaţiei ... 156
6.3.2.3. Alte tipuri de migraţii ... 157
6.4. Structura populaţiei ... 159
6.4.1. Structura populaţiei pe grupe de vârstă şi sexe ... 159
6.4.1.1. Structura populaţiei pe grupe de vârstă ... 159
6.4.1.2. Structura populaţiei pe sexe ... 168
6.4.2. Structura socio-economică a populaţiei. Resursele de forţă de muncă ... 169
6.4.3. Mutatii în structura socio-economică a populaţiei rurale ... 175
6.5. Structura naţională şi confesională a populaţiei ... 184

CAP. VII Elementele fundamentale ale spaţuilui rural ... 189
7.1. Tipologia aşezărilor umane ... 189
7.2. Criterii în clasificarea aşezărilor din Piemontul Cândeşti ... 190
7.2.1. Tipuri de aşezări după situl acestora ... 190
7.2.1.1. Satul de vale ... 191
7.2.1.2. Satul de terasă ... 194
7.2.1.3. Satul de interfluviu ... 195
7.2.2.. Tipuri morfostructurale de aşezări ... 196

7.2.2.1. Tipuri de aşezări după forma vetrei ... 196
7.2.2.2. Tipuri de aşezări după structura şi textura vetrei ... 197
7.2.2.3. Tipuri de aşezări după energia de habitat şi repartiţia lor altimetrică ... 201
7.2.2.4. Dispersia aşezărilor rurale ... 204
7.2.3. Etapele de evolutie a retelei de asezari rurale.tipuri de asezari dupa vechimea atestarii documentare ... 207
7.2.3.1. Vechimea şi permanenţa populării ... 207
7.2.3.2. Aşezări omeneşti din secolul al XV-lea ... 209
7.2.3.3. Aşezări omeneşti din secolele XVI-XVII ... 211
7.2.3.4. Aşezări omeneşti din secolele XVIII-XIX ... 214
7.2.3.5. Aşezări omeneşti din secolul XX ... 217
7.2.4. Tipuri de aşezări după potenţialul lor demografic ... 218
7.2.4.1. Tipuri de aşezări după evoluţia demografică ... 218
7.2.4.2. Tipuri de aşezări după mărimea demografică ... 222
7.2.4.3. Tipuri de aşezări după perspectiva potenţialului demografic ... 227
7.2.4.4. Vulnerabilitatea habitatului rural din Piemontul Cândeşti la diferite riscuri demografice ... 233
7. 2. 4 .5. Arii de sensibilitate demografică ... 234
7.2.5. Tipologia funcţională a aşezărilor rurale ... 236
7.3. Ierarhizarea aşezărilor rurale din Piemontul Cândeşti ... 246
7.3.1. Demersul metodologic utilizat în ierarhizarea comunităţilor rurale din Piemontul Cândeşti ... 247
7.3.2. Ierarhizarea geografică a comunităţilor rurale ... 248
7.4. Calitatea vieţii ... 256
7.4.1. Dimensiunea socio-economică şi culturală a calităţii vieţii ... 256
7.4.2. Calitatea asistenţei medicale ... 257
7.4.3. Nivelul de şcolarizare şi impactul asupra calităţii vieţii ... 259
7.4.4 Impactul bazei economice asupra calităţii vieţii ... 262
7.4.5. Rolul mijloacelor de informare ... 268

CAP. VIII Economia spaţiului rural ... 271
8.1. Consideraţii generale ... 271
8.2. Agricultura ... 273
8.2.1. Premisele socio-economice ale agriculturii ... 273
8.2.2. Modul de utilizare al terenurilor ... 275
8.2.3. Capacitatea agro-productivă a pământului ... 284
8.2.4. Lucrări de îmbunătăţiri funciare ... 286
8.2.5. Redimensionarea producţiei agricole ... 287
8.2.6. Zonarea producţiei agricole ... 300
8.3. Activităţile industriale în spaţiul rural ... 304
8.3.1. Caractere generale ... 304
8.3.2. Structura producţiei şi repartiţia teritorială a industriei ... 307
8.4. Căile de comunicaţie şi impactul asupra habitatului rural ... 313
8.5. Turismul ... 317
8.5.1. Potenţialul turistic ... 317
8.5.1.1. Potenţialul turistic natural ... 317
8.5.1.2. Potenţialul turistic antropic ... 317
8.5.1.2.1. Potenţialul cultural istoric ... 317
8.5.1.2.1.1. Monumente şi ansambluri de arhitectură de factură religioasă ... 318
8.5.1.2.1.2. Clădiri şi case memoriale ... 318

8.5.1.2.2. Resurse turistice etnoculturale 322
8.5.1.2. 2. 1 Manifestări etnofolcorice 327
8.5.2. Structurile de primire turistică 329
8.5.3. Tipuri şi forme de turism 331

CAP. IX Calitatea mediului ambiant. Riscuri naturale şi tehnogene în habitatul rural din Piemontul Cândeşti 333
9.1. Factorii de determinare a riscului 333
9.1.1. Factorii geologici, litologici şi hidro-geologici 333
9.1.2. Morfodinamica 335
9.1.3. Factorii climatogeni 335
9.1.4. Eroziunea fluvială 336
9.1.5. Presiunea atropică 336
9.2. Tipuri de riscuri în Piemontul Cândeşti 339
9.2.1. Riscuri tectonice 339
9.2.2. Riscuri geomorfologice 339
9.2.2.1. Tipologia aşezărilor după riscul geomorfologic 341
9.2.3. Riscuri climatice 344
9.2.4. Riscuri hidrologice 348
9.2.5. Riscuri biopedogeografice 354
9.2.6. Riscuri tehnogene 355
9.2.6.1. Riscul poluării 355
9.2.6.1.1. Poluarea aerului 355
9.2.6.1.2. Poluarea solului 356
9.2.6.1.3. Poluarea apelor de suprafaţă 357
9.2.6.1.4. Poluarea pânzei freatice 360
9.2.6.2. Riscul incendiilor 362

CAP. X Modalităţi de amenajare şi optimizare a spaţiului rural 363
10.1. Remodelarea spaţiului rural piemontan – consideraţii generale 363
10.2. Agricultura – sursă de venit a gospodăriilor rurale 366
10.3. Integrarea mediului rural piemontan în sistemul financiar-bancar 368
10.4. Servicii şi utilităţi publice locale 370
10.5. Mediul participativ din satele piemontane 371
10.6. Imaginea localităţilor rurale 373
10.7. Cerinţe actuale ale dezvoltării durabile în mediul rural 376

Concluzii 385
Abstract 393
Bibliografie 405
Lista figurilor 413
Lista tabelelor 419
Lista fotografiilor 417
Anexe 421

CONTENTS

Introduction 19
CAP. I Geographical features of highland areas in Romania. Individual territories, spatial analysis 23
1.1. Highland units of Romanian relief 23
1.1.1.External Carpathian higlands (precarpahtian) 24
1.1.2. Interior highlands 24
1.2. Geographical interference in the formation of highlands 25
1.3. The economic importance of highlands 26
1.4. The Getic highland – general presentation 29
1.4.1. Location..Divisions 31
1.4.2. Natural interferences of the Getic highland units 34
1.5. Human interference of the Getic highland units 35

CAP. II The geographical phenomena and the location. Structures and functions 43
2.1. The location and the limits of the Cândeşti highland 43
2.2. A human geography perpective on the place of the Candesti highland as part of the Getic highland 46

CAP.III The history of research 51

CAP. IVRural habitat–theoretical and methodological aspects 55
4.1. Rural space –multiple features and activities 55
4.2.The rural habitat concept 56
4.3.The relationship rural habitat–rural landscape –rural space 59
4.4.The components of the rural habitat 61
4.5. The geographical factors that determine the evolution of sustainable development in rural habitats 64
4.5.1. Time and space as features of the sustainable development potential 65
4.5.1.1. The spacial features of the natural potential 65
4.5.1.2.The time features of the natural potential 66
4.5.2. Positive and negative factors that influence the development process 68

CAP. V The hierarchy of natural elements of the rural highland space 71
5.1. The habitat potential of the rural site 71
5.2. Geological elements and their relationships with the landscape 72
5.2.1. Stratigraphic features 72
5.2.2. Tectonics 76
5.3. The geomorphological evolution of the Cândeşti highland 76
5.4. The habitat potential of the rural site 77
5.4.1.General presentation 77
5.4.2. The morphological and morphometrical aspects 85
5.5. The climate potential and its influence on the rural habitat 86
5.5.1. The temperature potential 87
5.5.2.Air moisture 93
5.5.3. The role of precipitations 94
5.5.4. The influence of the air circulation pattern 96
5.5.5. The local climates and the rural habitat of the Cândeşti highland 98